

יום ב', כ"ד באדר ב' תשס"ח (31 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"השבוע לפני": 30 במרס – 5 באפריל

השבוע: איך מחברים בין רצח מוביל הקהילה הכושית, בין תרגולת טיפשית, בין נטילת אחריות אישית ובין עוד כמה וכמה דברים.

לכל שבוע אני מקדיש נושא שקשור אליו בדרך זו או אחרת. בדרך כלל הבחירה היא קלה, אבל הפעם אני ניצב מול שני אירועים ששניהם נוגעים לעם היהודי ולמדינת ישראל: הצו אשר עליו הוכרז גירוש יהודי ספרד נחתם השבוע במהלך ההיסטוריה וגם ועדת אגרנט מפרסמת את מסקנות הביניים שלה, מסקנות שהביאו להתפטרות הרמטכ"ל דוד אלעזר ["דדו"] וראש הממשלה גולדה מאיר. לסיכום שבוע זה יהיה, אם כך, מוקד דו-ראשי:

כ"ח באדר ב' / 30 במרס

היחסים בין מדינת ישראל לבין המיעוט הערבי היושב בארץ ידעו מורדות ועליות. ב-30 במרס 1976 קרה הדבר: שביתה לא אלימה של חלקים מהמגזר הערבי במחאה על ייחוד הגליל נהפכו במהרה להפגנות אלימות בהן נחסמו כבישים ונזרקו אבנים ובקבוקי תבערה. בדיכוי המהומות נהרגו ששה מתפרעים ומאז מציין המגזר הערבי את האירוע שמכונה "יום האדמה".

ג' בניסן / 31 במרס

שני אירועים מנוגדים מתרחשים היום, בהבדל של כמה מאות שנים:

ספרד, שמוכרת לנו כארץ קרבות השוורים והכדורגל האיכותי, היוותה פעם מרכז יהודי משגשג. תקופת הזהב הזו, שהתחוללה מהמאה ה-11 ועד המאה ה-15, הסתיימה בחדות בשנת 1492 עם גירוש יהודי ספרד. בצו שנחתם ב-31 במרס 1492 הורו המלכים הנוצרים של ספרד, פרדיננד ואיזבל, לכל היהודים לעזוב את הארץ, אלא אם כן יבחרו להתנצר. הגירוש הזה היה אחד מגרושי היהודים הגדולים שבימי הביניים אך בהחלט לא היחיד. אנגליה והולנד היו בין הארצות מהן גורשו יהודים במהלך ימי הביניים.

לעומת העצב והזיכרון המר של גירוש ספרד יש לנו גם היום סיבה לשמחה בזכות התרפקות על נוסטלגיה (דבר שרבים מאיתנו נוטים לעשות). בתאריך זה בשנת 1979, בבנייני האומה שבירושלים, נערכת תחרות האירוויזיון. בתחרות מנצח השיר הישראלי 'הללויה', ניצחון שני ברציפות לישראל אחרי הזכייה עם השיר 'אבניבי'.

1 באפריל

כ"ב באדר ב' / בשנת 1959, בשעה תשע בערב, פורסמו סיסמאות מילואים כאות לגיוס חירום. הדבר, שבא כהפתעה גמורה לתושבי הארץ ולמדינות השכנות, הכניס את כולם לכוננות מוגברת והגביר את המתיחות ששררה בין ישראל למדינות ערב. ההודעה באה כניסיון של אמ"ן (אגף המודיעין הצבאי) לבדוק את תגובת צבאות ערב לגיוס חירום בישראל, אך שכחו דבר אחד קטן במתיחה הזאת: לעדכן את הרמטכ"ל ואת ראש

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."

מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', כ"ד באדר ב' תשס"ח (31 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הממשלה. בן גוריון מכריז על הקמת ועדת וחקירה וזאת מדיחה את ראשי אמ"ן לאחר ארבעה ימים. האירוע כולו מכונה "ליל הברווזים".

ט' בניסן / ועדה אחרת, שגם היא "ערפה" כמה ראשים, היא ועדת אגרנט. הועדה מונתה לחקור את הכשלים שהובילו למלחמת יום כיפור ופרסמה את מסקנות הביניים שלה ב-1 באפריל 1974. באותו יום מגיש הרמטכ"ל דאז דוד (דדו) אלעזר את התפטרותו.

כ' בניסן [חוה"מ פסח] / 2 באפריל

במבצע "חומת מגן", שסיפרנו על פתיחתו בסיקור הקודם, פעל צה"ל לטיהור שטחי יהודה ושומרון ממחבלים. ב-2 באפריל 2002 נכנסו כוחות צה"ל אל בית לחם. חלק מהחמושים שהיו בעיר התבצרו בכנסיית המולד ובכך נפתח המצור על אחת הכנסיות הקדושות ביותר לעולם הנוצרי.

4 באפריל

אל מול אירועים היסטוריים עולמיים אי-אפשר להעלים עין ובטח שלא מאירועים המייצגים חלק מהאידיאלים היהודים. ב-4 באפריל 1968 נרצח מרטין לותר קינג, אחד הלוחמים הגדולים ביותר של זכויות האפרו-אמריקאים בארה"ב ובכך גם אחד מלוחמי זכויות האדם הידועים ביותר. נאומו "יש לי חלום" נחשב לאחד הנאומים הידועים ביותר בעולם.

לסיכום

גירוש יהודי ספרד הוא תזכורת לשנאה הנוראית שהיתה ועדיין קיימת בחלקים רחבים של העולם. "מפלצת השנאה" הזאת, שהביאה למותם של מיליוני יהודים ולרדיפתם של רבים אחרים, היתה אחד הגורמים להקמת מדינת ישראל שמשמשת כמגן מפני אותה מפלצת. כסימן לאותה לאומיות ודמוקרטיה אשר אנו חווים כעת, אחרי דורות של יהודים שרק חלמו עליה, עומדת ועדת אגרנט המשקפת את העובדה שאף אזרח לא נמצא כאן מעל החוק וכל אדם חייב לתת דין וחשבון על מעשיו.

[<http://www.ort.org.il/articles/?item=290069860>]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."

מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל